

Στο ένα τρίτο των ευρωπαϊκών συστημάτων ανώτερης εκπαίδευσης, οι καθηγητές απασχολούνται με σύμβαση αορίστου ή ορισμένου χρόνου.

Σε περίπου τα δύο τρίτα των ευρωπαϊκών συστημάτων ανώτερης εκπαίδευσης, όλοι οι καθηγητές πανεπιστημίων απασχολούνται με σύμβαση αορίστου χρόνου.

Ακαδημαϊκό Προσωπικό στην Ευρώπη 2025

Δημοσιεύθηκε πρόσφατα η έκθεση του Δικτύου ΕΥΡΥΔΙΚΗ με τίτλο: «Ακαδημαϊκό προσωπικό στην Ευρώπη 2025», μια έκθεση σχετικά με το εξελισσόμενο τοπίο της απασχόλησης στην ανώτερη εκπαίδευση σε ολόκληρη την Ευρώπη.

Η έκθεση, παρέχει μια λεπτομερή εξέταση των εθνικών στρατηγικών, μεταρρυθμίσεων και πρωτοβουλιών που άπτονται θεμάτων ακαδημαϊκού προσωπικού.

Παρουσιάζει μια συγκριτική αξιολόγηση 38 εκπαιδευτικών συστημάτων, εξετάζοντας τις πρόσφατες εξελίξεις που επηρεάζουν το ακαδημαϊκό επάγγελμα, συμπεριλαμβανομένων των αλλαγών στην πρόσληψη, τις συνθήκες εργασίας και την επαγγελματική ανάπτυξη. Επισημαίνει δράσεις για τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας και της σταδιοδρομίας του ακαδημαϊκού προσωπικού. Επιπλέον, αναδεικνύει τις βασικές πτυχές των ακαδημαϊκών σταδιοδρομιών, συμπεριλαμβανομένων των συνθηκών απασχόλησης, της επαγγελματικής εξέλιξης, του συμβατικού καθεστώτος, της αξιολόγησης της απόδοσης, της διεθνοποίησης και της ακαδημαϊκής ελευθερίας.

Αποκαλύπτει περαιτέρω ότι συνολικά τα ευρωπαϊκά συστήματα ανώτερης εκπαίδευσης δίνουν μεγάλη αξία στην ποιότητα, την αποτελεσματικότητα και τη λογοδοσία, ενώ οι ρόλοι του ακαδημαϊκού προσωπικού στη διδασκαλία, την έρευνα και την κοινωνική προσφορά επεκτείνονται. Παρά την αυξημένη προσοχή σε ορισμένους τομείς, οι κύριες προκλήσεις που εντοπίστηκαν στη Σύσταση του

Συμβουλίου του 2024 για ελκυστικές και βιώσιμες σταδιοδρομίες στην ανώτερη εκπαίδευση εξακολουθούν να υπάρχουν:

- αναγνώριση των ποικίλων ρόλων του ακαδημαϊκού προσωπικού,
- επίτευξη ισότητας εκτίμησης μεταξύ διδασκαλίας και έρευνας,
- καταπολέμηση της επισφαλούς απασχόλησης,
- προώθηση της ισότητας των φύλων,
- υποστήριξη των αυξανόμενων αναγκών για συνεχή επαγγελματική ανάπτυξη.

Υπό το πρίσμα αυτών των ευρημάτων, η έκθεση χρησιμεύει ως βασικός πόρος για τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής, τους εκπαιδευτικούς και τα ενδιαφερόμενα μέρη που έχουν δεσμευτεί για το μέλλον του ακαδημαϊκού χώρου. Προσφέρει μια σαφή και ολοκληρωμένη επισκόπηση των προκλήσεων και των ευκαιριών που διαμορφώνουν τις ακαδημαϊκές σταδιοδρομίες σε όλη την Ευρώπη, βοηθώντας τους αναγνώστες να κατανοήσουν καλύτερα τις αναδυόμενες τάσεις και προτεραιότητες.

Πιο κάτω, απαριθμούνται τα κυριότερα ευρήματα της έκθεσης:

1. Ευέλικτες και ασφαλείς ακαδημαϊκές σταδιοδρομίες: Σε όλη την Ευρώπη, η ανάγκη για σταθερές αλλά προσαρμόσιμες επαγγελματικές πορείες για το ακαδημαϊκό προσωπικό είναι εμφανής. Με βάση τα δεδομένα, 31 συστήματα έχουν μια συνεχή στρατηγική ανώτατου επιπέδου για την αντιμετώπιση ζητημάτων που αφορούν στο ακαδημαϊκό προσωπικό και 24 συστήματα έχουν εφαρμόσει τουλάχιστον μία μεταρρύθμιση τα τελευταία 5 χρόνια για την αντιμετώπιση ζητημάτων που αφορούν στο ακαδημαϊκό προσωπικό.

2. Εξισορρόπηση της αριστείας στη διδασκαλία και την έρευνα: Μια βασική τάση στη μελέτη είναι η έμφαση στην επίτευξη ισότητας μεταξύ των διδακτικών και ερευνητικών ρόλων. Η ανάλυση δείχνει ότι 9 στρατηγικές ανώτατου επιπέδου αναφέρουν την ισότητα στην εκτίμηση διδασκαλίας και έρευνας. Επιπλέον, 10 μεταρρυθμίσεις σε επίπεδο συστήματος εισήγαγαν συστήματα αξιολόγησης και αξιολόγησης της απόδοσης. Για παράδειγμα, στην Ολλανδία, την Πολωνία και την Ισλανδία, αυτές οι μεταρρυθμίσεις στοχεύουν στην προώθηση της ισότητας εκτίμησης για τη διδασκαλία και την έρευνα, καθώς και στην αξιολόγηση της απόδοσης του ακαδημαϊκού προσωπικού.

3. Επαγγελματική ανάπτυξη και συνεχής μάθηση: Συνολικά, 11 μεταρρυθμίσεις σε επίπεδο συστήματος έχουν εισαγάγει μέτρα για την υποστήριξη της συνεχιζόμενης επαγγελματικής ανάπτυξης. Αυτά στοχεύουν στον εξοπλισμό του ακαδημαϊκού προσωπικού με τις απαραίτητες δεξιότητες και ικανότητες για να ευδοκιμήσει σε ένα διαρκώς εξελισσόμενο εκπαιδευτικό τοπίο. Για παράδειγμα, η Αυστρία έχει εισαγάγει μια μεταρρύθμιση που επικεντρώνεται στην ερευνητική συνεργασία μεταξύ εκπαιδευτικών σχολών και πανεπιστημίων, με στόχο να καταστήσει την εκπαίδευση των εκπαιδευτικών πιο ακαδημαϊκά κατευθυνόμενη.

4. Προτεραιότητα στην ακαδημαϊκή ελευθερία: Οι προσπάθειες για την ενίσχυση της ακαδημαϊκής ελευθερίας είναι εμφανείς σε διάφορα συστήματα, με 7 μεταρρυθμίσεις υψηλού επιπέδου που επικεντρώνονται στην ενίσχυση της ακαδημαϊκής ελευθερίας και 8 εθνικές στρατηγικές που αναφέρουν την ακαδημαϊκή ελευθερία. Αυτό είναι θεμελιώδες για την προώθηση ενός δημιουργικού και καινοτόμου ακαδημαϊκού περιβάλλοντος. Χώρες όπως η Σουηδία και η Ελλάδα έχουν λάβει μέτρα

για την προστασία της ακαδημαϊκής ελευθερίας, με τη Σουηδία να εισάγει μια διευκρίνιση στον Νόμο περί Ανώτατης Εκπαίδευσης και την Ελλάδα να ενισχύει την προστασία της ακαδημαϊκής ελευθερίας.

5. Συμπερίληψη και ποικιλομορφία στον ακαδημαϊκό χώρο: Οι εθνικές στρατηγικές ενσωματώνουν ολοένα και περισσότερο στόχους γύρω από την συμπερίληψη, την ποικιλομορφία και την ισότητα των φύλων. Σύμφωνα με τα ευρήματα, 21 εθνικές στρατηγικές αναφέρουν την συμπερίληψη, την ποικιλομορφία ή την ισότητα των φύλων. Στην πραγματικότητα, αυτές οι αρχές συχνά συνυφαίνονται με άλλες βασικές προτεραιότητες, όπως η πρόσληψη και η ευημερία του ακαδημαϊκού προσωπικού, με πολλά ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης να ενσωματώνουν στόχους ισότητας και να προωθούν τις ίσες ευκαιρίες ως μέρος μιας ευρύτερης προσπάθειας για την προώθηση ενός πιο ποικιλόμορφου και συμπεριληπτικού περιβάλλοντος τόσο για τους φοιτητές όσο και για το προσωπικό.

6. Έμφαση στη διεθνοποίηση και την κινητικότητα: Πολλές χώρες δίνουν προτεραιότητα στη διεθνή συνεργασία. Η μελέτη διαπίστωσε ότι 21 εθνικές στρατηγικές αναφέρουν ευκαιρίες κινητικότητας, διακρατική συνεργασία και διεθνοποίηση και 9 μεταρρυθμίσεις ανώτατου επιπέδου έχουν εισαγάγει μέτρα για την υποστήριξη της διεθνοποίησης και της κινητικότητας. Για παράδειγμα, η Κροατία και η Λετονία έχουν λάβει συγκεκριμένα μέτρα για την προώθηση της διεθνοποίησης. Ενώ η Κροατία έχει εισαγάγει ένα πρόγραμμα χρηματοδότησης για την υποστήριξη διεθνών συνεδρίων και ευκαιριών κινητικότητας, η Λετονία έχει ενσωματώσει τη διεθνοποίηση και την κινητικότητα στο νέο πλαίσιο ακαδημαϊκής σταδιοδρομίας της.

7. Αντιμετώπιση των συνθηκών απασχόλησης: Παρά την πρόοδο, οι προκλήσεις στις συνθήκες απασχόλησης εξακολουθούν να υφίστανται και απαιτούν συνεχείς προσπάθειες για την αντιμετώπιση των επισφαλών συμβάσεων και τη διασφάλιση ίσων ευκαιριών για επαγγελματική εξέλιξη, ώστε να διατηρηθεί το ταλαντούχο ακαδημαϊκό προσωπικό. Τα δύο τρίτα των ευρωπαϊκών συστημάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης απασχολούν περισσότερο από το 90% των καθηγητών πανεπιστημίων με συμβάσεις αορίστου χρόνου. Για το ένα τρίτο των ευρωπαϊκών συστημάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, οι συμβάσεις αορίστου χρόνου συνυπάρχουν με συμβάσεις ορισμένου χρόνου. Επιπλέον, 20 συστήματα έχουν εφαρμόσει μεταρρυθμίσεις που σχετίζονται με τις συμβάσεις εργασίας. Αυτό καθιστά τις συνθήκες απασχόλησης πιο ασφαλείς και ελκυστικές, όπως παρατηρείται σε χώρες όπως η Λετονία, η Ουγγαρία, η Πολωνία και η Ρουμανία, όπου έχουν εισαχθεί νέα πλαίσια για την ενίσχυση των ακαδημαϊκών σταδιοδρομιών και τον περιορισμό της επισφαλούς απασχόλησης.

8. Μεταρρυθμίσεις ανώτατου επιπέδου: Οι «συμβάσεις εργασίας» είναι το ζήτημα που αντιμετωπίζεται συχνότερα στις μεταρρυθμίσεις ανώτατου επιπέδου, ακολουθούμενες από τις «αμοιβές», οι οποίες έχουν αντιμετωπιστεί από 16 μεταρρυθμίσεις. Άλλα σημαντικά ζητήματα περιλαμβάνουν την «πρόσληψη», την «αξιολόγηση / προαγωγή απόδοσης», την «ευελιξία των σταδιοδρομιών» και τη «συνεχή επαγγελματική ανάπτυξη / αναβάθμιση δεξιοτήτων».

Εξερευνήστε την πλήρη έκθεση για περισσότερες πληροφορίες στον πιο κάτω σύνδεσμο:

<https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/publications/academic-staff-europe-2025>